

SELETUSKIRI

Kanerpi Vallavolikogu määruse eelnõule

„Ritsike palo maastikukaitseala kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri“

1. Sissejuhatus

Looduskaitseseaduse (LKS) § 10 lõike 7 p 2 kohaselt on kohaliku omavalitsuse volikogul õigus võtta kaitstav loodusobjekt kohalikul tasandil kaitse alla ja kehtestada ala kaitsekord. LKS § 8 lõike 1 kohaselt on igaühel õigus esitada kaitse alla võtmise algatajale ettepanek loodusobjekti kaitse alla võtmiseks. Ettepaneku võtta Ritsike palo kohaliku kaitse alla esitas MTÜ Kanepi Looduse Kaitseks.

Kaitseala asub Põlva maakonnas Kanepi vallas Kanepi alevikus riigimetsamaal ning tema funktsiooniks on registris üldkasutatav maa. Maakatastriseaduse § 181 lg 12 p 2 järgi on üldkasutatav maa sotsiaalmaa, millelt ei taotleta kasumit. Vastavalt kehtivuse kaotanud endiste kaitsemetsade kategooriale viidi sotsiaalmaal paiknev Ritsike palo mets üle kõrgendatud avaliku huviga (KAH) alaks, sest sellel on kohalikule kogukonnale ja elanikele oluline mittetulunduslik kasutusväärtus.

2. Eelnõu sisu, piirangute ja kaitse alla võtmise põhjendus

2.1. Kaitse alla võtmise eesmärkide vastavus kaitse alla võtmise eeldustele

Kaitseala kaitse-eesmärk on säilitada Jõksi järve kaldal oleva ajalooliselt järjepideva nn Ritsike palo nime all tuntud loodusliku väärtusliku metsakoosluse puhkemajanduslikud, esteetilised ja maastikulised väärtused.

Vastavalt LKS §-le 7 on kaitseala kaitse alla võtmise eeldused ohustatus, haruldus, tüüpilisus, teaduslik, ajaloolis-kultuuriline või esteetiline väärtus või rahvusvahelisest lepingust tulenev kohustus ning linnu- ja loodusdirektiivi rakendamine.

LKS § 4 lg 7 täpsustab, et kohaliku omavalitsuse tasandil võib kaitstavaks loodusobjektiks olla maastik, väärtuslik põllumaa, väärtuslik looduskooslus, maastiku üksikelement, park, haljasala või haljastuse üksikelement, mis ei ole kaitse alla võetud kaitstava looduse üksikobjektina ega paikne kaitsealal. Ritsike palo kaitseala moodustamise eelduseks on tüüpilise ajalooliselt järjepideva palumetsa looduskoosluse kaitse, et säilitada vastava väärtusliku loodusmetsamaastiku omadused ning neist tulenev ala esteetiline ja puhkemajanduslik väärtus ning väljakujunenud kasutusviisid.

Väärtuste ja kasutusviiside säilimist ohustab eelkõige intensiivne kasumit taotlev metsamajandus, sest kasutatav lageraie ja aegjärgse raie meetod lõhub tüüpilise palumetsa looduskoosluse struktuuri, mistõttu ei säili ajaloolise metsamaastiku muud omadused ja hävivad võimalused puhata ja loodusõpet läbi viia järveäärses kasvavas metsas, korjata metsas seeni ja

metsamarju ning läbi viia rahvaspordiüritusi, s.t. hävivad esteetiline ja puhkemajanduslik väärtus ning väljakujunenud kasutusviisid ei saa jätkuda.

Ritsike palo asub Põlva maakonnas Kanepi vallas Kanepi asulas riigimetsamaal. Läänest piirneb Ritsike palo Võhandu jõe moldoruga (eramaa, kus jõesäng on Võhandu jõe hoiuala KLO2000021), idas kulgeb järveäärsete eramuteni viiv Männiku tee, lõunas paikneb ajalooline Kanepi Ala-kalmistu ning põhjapiir on Jõksi järve kaldal (Jõksi järve hoiuala, KLO2000010). Järve äärde on RMK rajanud Jõksi järve puhke- ja lõkkekohta. Ritsike palo metsa kasutatakse aktiivselt puhketegevusteks: matkajad ja suplejad, marjulised ja seenelised, läbi aasta kohaliku lasteaia ja kooli õuesõpe, rahvaspordiüritused, jalutajad.

Ritsike palo mets kasvab kergelt järve suunas kaldu oleval liivmullasel tasandikul. Ajalooliselt on sellise nõmme- ja palumetsa kujundanud korduvad maastikupõlengud. Metsa Kanepi-Ala kalmistu poolne kõrgem külg asub viljakamal mullal ja sinna on taastumas okaspuu-lehtpuu salulaanesegamets. Mugal on vaesemad liivmullad, mis soosivad paluokaspuumetsade kestmist. Soojade talvede jätkudes kasvab kogu alal järjest edukamalt ka harilik tamm, mida on juba praegu nii alusmetsas kui teises rindes.

Ritsike palo metsa on varem hooldatud madala intensiivsusega hooldus- ja sanitaarraietega ning siin leidub loodusmetsadele omaseid liike (metsa vääriselupaikade tunnusliigid): samblad kannukatik, säbrik, laiahõlmaline rikardia, seen kübarnarmiku perekonnast. Alal ei ole läbi viidud teisi loodusteaduslikke uurimusi lisaks esmasele metsa vääriselupaikade hindamisele, mistõttu Ritsike palo loodusväärtuste kohta on info puudulik ning see on tõenäoliselt oluliselt kõrgem kaitse alla võtmise ajal teadaolevast tasemest.

2.2. Loodusobjekti kaitse alla võtmise otstarbekus

Ritsike palo võetakse kaitse alla kohalikul tasandil olulise väärtusliku looduskoosluse, tervikliku metsamaastiku ja selle poolt pakutavate esteetiliste ja puhkeväärtuste kaitseks. Lisaks täidab ala Võhandu jõe ning Jõksi järve riiklike Natura 2000 hoiualade jaoks loodusliku metsase puhverala ülesannet.

2.3. Kaitstava loodusobjekti tüübi valik

Kuna kaitseala peamiseks kaitse-eesmärgiks on maastikulise objekti - ajaloolise puhkemajanduslikult-esteetiliselt olulise tüüpilise ja väärtusliku loodusmetsamaastiku ja looduskoosluse kaitse, siis on asjakohane võtta see kaitse alla kaitsealana. Väärtuste ja funktsioonide säilitamiseks sobib maastikukaitseala piiranguvööndi kaitsekord, kus metsa hooldatakse vastavalt kaitse-eesmärkidele ning looduslikele oludele püsimeetsana.

2.4. Kaitstava loodusobjekti välis- ja vööndi piirid

Kaitseala hõlmab Erastvere metskonna kvartalit 209 (Erastvere metskond 39, 28501:003:0806).

Kaitseala piiritlemisel on lähtutud põhimõttest, et kaitsealasse on hõlmatud kaitset vajav maa-ala ning ala piirid peavad olema looduses selgelt tuvastatavad ja üheselt mõistetavad. Selguse huvides on piirina kasutatud riigi metsamaaüksuse piire, kus põhjaosas ühtib kaitseala piir Jõksi järve hoiuala piiriga ning idas kulgeb mööda maaüksuse idapiiril kulgeva Männiku tee lääneserva.

Kaitseala koosneb ühest piiranguvööndist, mistõttu kattub vööndi piir ala välispiiriga.

2.5. Kaitsekord

2.5.1. Kaitsekorra kavandamine

Kaitsekorra väljatöötamisel on arvestatud kaitseala metsakoosluste väärtusi ja looduslikku arengusuunda ning metsamaastiku puhkemajanduslike ja esteetiliste funktsioonide säilitamiseks vajalikke tegevusi. Kaitse-eeskirjaga kehtestatavad piirangud on sätestatud ulatuses, mis tagavad kaitse-eesmärkide saavutamise ning on proportsionaalsed saavutatavale efektile.

Kaitseala kaitse-eeskiri seab kitsendused omandiõigusele (PS § 32). Keskkonda mõjutava tegevuse õigusliku regulatsiooni aluseks on PS §-st 5 tulenev loodusvarade ja loodusressursside kui rahvusliku rikkuse säästva kasutamise põhimõte. Elu- ja looduskeskkonna säästmise ja sellele tekitatud kahju hüvitamise kohustus tuleneb PS §-st 53. Tulenevalt PS §-dest 5, 32 ja 53 ning keskkonnaseadustiku üldosa seaduse ja looduskaitseseaduse alusel võib omandiõigust looduskaitsealistel eesmärkidel piirata. Omandiõiguse põhiolemuse säilimiseks peavad seadusest tulenevad piirangud olema proportsionaalsed ehk piirangu eesmärgi saavutamiseks sobivad, vajalikud ja mõõdukad. Kaitse-eeskirjaga piirangute seadmise eesmärgiks on alal leiduvate kohalikul tasandil oluliste loodusväärtuste säilimine. Neid eesmärke saab lugeda legitiimseteks, kuna LKS kohaselt on loodusobjekti kohaliku kaitse alla võtmine lubatav.

LKS § 4 lg 7 täpsustab, et kohaliku omavalitsuse tasandil võib kaitstavaks loodusobjektiks olla maastik, väärtuslik looduskooslus, maastiku üksikelement – need eeldused on Ritsike palo puhul täidetud. Abinõu on vajalik, kui eesmärki ei ole võimalik saavutada mõne teise isikut vähem koormava abinõuga, mis on vähemalt sama efektiivne. Kaitse-eeskirja regulatsiooni eesmärgi (loodusväärtuste säilimine) täitmiseks ei ole Ritsike palo puhul muid vähemalt sama efektiivseid, kuid isikuid vähem koormavaid meetmeid, sest majandataval metsamaal kasutatavad uuendusraie liigid eemaldaksid maastikust vanade puudega metsa ja seetõttu häviks kaitseala kaitse-eesmärgiks seatud ajalooline metsamaastik ning selle esteetilised ja puhkemajanduslikud väärtused ning funktsioonid. Kaitse-eeskirjaga alale seatud eesmärk kaalub üles omandiõiguse ja ettevõtlusvabaduse riive, sest tegu on väikesepindalalise, kuid Kanepi asula, samuti laiemalt kodanike ja Eestit külastavate matkajate poolt aktiivselt külastatava alaga, mille sihtotstarve on üldkasutatav maa.

2.5.1. Lubatud tegevused

Kaitseala kaitse-eeskirja eelnõu kohaselt on piiranguvööndis lubatud majandustegevus, arvestades eelnõus sätestatud erisusi. Võrreldes LKS § 31 sätestatud piirangutega on kaitsekorras ette nähtud rida leevendusi, st lubatud tegevusi, mille keelamine ei ole kaitse-eesmärkide saavutamiseks vajalik ja seega proportsionaalne eesmärgi suhtes.

Kaitsealal on lubatud liikuda jalgsi igal ajal ja omal vastutusel. Kaitsealal tohib korjata seeni, marju ja muid metsa kõrvalsaadusi isiklikuks tarbeks. Kaitsealal on telkimine ja lõkke tegemine lubatud vaid kohtades, mis on kaitseala valitseja nõusolekul selleks ette valmistatud ja tähistatud. Kontrollimatu telkimine ja lõkke tegemine võivad ohustada kaitseväärtusi ning külastajaid. Alal on olemas ettevalmistatud puhkekoht ning kaitse-eeskiri annab võimaluse seda kaitseala valitseja nõusolekul hooldada ja laiendada.

Kaitsealal on piiratud rohke osalejate arvuga rahvaürituste korraldamist selleks ettevalmistamata ja kaitseala valitseja nõusolekul tähistamata kohas. Kuni 50 osalejaga üritusi võib ettevalmistamata ja kaitseala valitseja nõusolekul tähistamata kohtades korraldada ilma kaitseala valitseja nõusolekuta, rohkem kui 50 osalejaga rahvaürituste korraldamiseks on vajalik taotleda kaitseala valitseja nõusolekut. Piirang on maastiku kahjustamise vältimiseks. Nõusoleku andmisel saab kaitseala valitseja seada tingimusi ja piiranguid, mis välistavad ürituste korraldamise viisil, mis kahjustaks maastikku. Väiksema osalejate arvuga (kuni 50 osalejat) rahvaürituste puhul kaitseala valitseja nõusoleku küsimine tooks kaasa suure halduskoormuse ning oleks võrreldes riiklikul tasandil kaitstavate alade kaitse-eesmärgiga liigselt range.

Kaitsealal on lubatud jalgrataste ja mootorsõidukitega sõitmine selleks ettenähtud teel ning erakorraliselt ka väljaspool teed: järelvalve- ja päästetöödel, kaitseala valitsemise ja kaitse korraldamisega seotud tegevusel, kaitseala valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel ning kaitse-eeskirjaga lubatud töödel, sealhulgas metsatöödel. Jalgratastega sõitmine on lubatud teel, kuna sõitmine rattaga väljaspool teid kahjustab ajaloolise metsamaastiku ilmet ja seeläbi teisi funktsioone (esteetiline ilme, võimalused koriluseks). Keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 33 lg 2 kohaselt on rajad teed, mis pole rajatised. Erandjuhud, mil mootorsõiduki ning maastikusõidukiga tohib alal väljaspool teid sõita, on sätestatud LKS § 30 lg 3 eeskujul ning tulenevalt LKS § 31 lg 2 p-st 10.

Ehitustegevus on alal üldjuhul keelatud, välja arvatud rajatiste püstitamine kaitseala tarbeks kaitseala valitseja nõusolekul. Ehitustegevuse keelamine on põhjendatud, kuna see rikub maastikuilmet. Rajatised on lubatud kaitseala tarbeks (nt tähised, infotahvlid jmt). Väikesemahulised arendused (matka- või õpperaja rajamine, infotahvlid, puhkekoht jmt) ei kahjusta maastikku olulises ulatuses ning võimaldavad inimestel looduses viibida, edendada loodusharidust jmt ning need on kooskõlas kaitseala kaitse-eesmärkidega.

Kaitseala valitsejal on vastavalt LKS § 31 lg (3) ja (4) õigus nõuda metsa majandamist viisil, mis säilitab kaitse-eesmärgiks oleva metsamaastiku esteetilist ning puhkemajanduslikku väärtust

ning metsakoosluse looduslikku tasakaalu, liigilist ja vanuselist mitmekesisust, samuti keelata puidu kokku- ja väljavedu külmumata pinnaselt.

Ritsike palo looduslikku metsa kasutatakse aktiivselt puhkamiseks, raietööd ei ole külastajatele ohutud. Ka linnustiku jälgimine on üks puhketegevuse liike ning metsalinnustiku kaitse on hetkel üks metsa looduskaitse prioriteete. Seetõttu tohib raietöid läbi viia perioodil 01.10-31.03, mil külastajaid on vähe ning ei metsalinnustiku häirimise mõju on madal. Põhjendatud juhtudel on kaitseala valitseja nõusolekul lubatud ohtlike puude raie ja teisaldamine (vastavalt § 5 lõige (3) punkt 3).

Veekaitsevööndis raiete teostamise tingimused kooskõlastab Keskkonnaamet.

Raietel ja väljaveol ei tohi tekkida rööpaid ega muid ulatuslikke pinnasekahjustusi. Looduslikes metsakooslustes ei ole rööpaid ja muid masinate tekitatud pinnasekahjustusi, külastajad peavad neid ebaesteetiliseks ja seetõttu on rööpad ja pinnasekahjustused vastuolus kaitseala kaitse-eesmärkidega.

Raiejäätmed tuleb koristada sh on lubatud kohapealne põletamine. Raiejäätmed ei ole puhkemetsas esteetilised ja suurendavad põlenguohu kuivas palumetsamaastikus, mida suvel läbivad paljud autod ja külastajad, seetõttu ei ole lubatud ka raiejäätmete tükeldamine ja laiali laotamine. Teisalt on palumets põlengutekkeline metsakooslus ning ohutusnõuetele vastav põletamine ei kahjusta metsa looduslikke väärtusi. Seejuures tuleb siiski silmas pidada nii koosluse esteetilist ilmet kui vältida uute isetekkeliste lõkkeplatside teket, raiejäätmed tuleks põletada käidavatest radadest kaugel.

Kaitse alla võetud ajalooliste loodusmetsakoosluste loodusliku, esteetilise ja puhkemajandusliku väärtuse säilitamiseks ja suurendamiseks on asjakohased kaitse-eeskirja punktides 4-7 toodud nõuded.

Maastikukaitsealal on valikraie lubatud üle 150 aastastes puistutes. Männid elavad looduslikes kooslustes 200-300 aastaseks ning hõreda puistuga vanad valgusrikkad männikud on kõrgelt hinnatud puhkemetsamaastikud. Varasemas kaitsemetsade hooldamise praktikas tegeldi männi järelkasvule kaasaaitamisega juhul, kui 160 aastastes männikutes ei olnud tekkinud piisavalt noori puid ja seemikuid. Kaitseala eesmärgiks on säilitada püsimetsa palu kasvukohatüübis, mistõttu puudub vajadus säilitada praegust kõrget männi osakaalu esimeses rindes ja mändide aeglane asendumine kuuskede ja teiste puuliikidega on samuti sobiv metsa arengusuund.

Kõikide läbiviidavate raiete käigus säilitatakse kõrge loodusväärtusega puud väljaspool teede ja rajatiste ohuala järgmises mahus 1 ha kohta:

- kõik kasvavast põlvkonnast rohkem kui 30a vanemad elus või surnud jäanukpuud ning üle 50cm tüvediametriga puud;
- kõik pesadega ja pesadeks sobivate õõnsustega puud;

- kõik tulekahjustustega, vaigukogumismärkidega, tuuleluudade ja puitpahkadega puud;
- terviklikud okste ja tüügastega üle 30cm tüvediametriga ümberkukkunud või murdunud puud 25tm.

Kõik nimetatud loodusväärtuslikud puud on samaaegselt olulised puhkemetsale iseloomuliku esteetilise ilme tagamiseks ning säilitavad maastiku ajaloolist ilmet. Kaitseala väikese pindala tõttu on tingimustele vastavaid puid vähe ja nende säilitamine eelkõige väljaspool teede ja rajatiste ohuala väldib väärtuste kadumist nende potentsiaalse ohtlikkuse tõttu külastajatele.

Samuti säilitatakse osa igas rindes ja vanusklassis juba olemasolevaid kuuski, tammesid, vahtraid, jalakaid, kaski, haabu, pihlakaid ning põõsaid, s.t. kujundatakse looduslikule arengusuunale vastav stabiilne püsimeets.

2.5.2. Keelatud tegevused

Kaitsealal on keelatud maavara kaevandamine. Kaevandamisega kujundatakse maastik ümber ning rikutakse maastikuilmet, samuti võib see mõjutada piirkonna veerežiimi.

Lubatud ei ole uuendusraied ega puhtpuistute või energiapuistute rajamine. Looduslike okaspuusegametsade vanuselise ja liigilise koosseisu säilimine ning metsa esteetilised ning puhkemajanduslikud funktsioonid on võimalik säilitada teisi metsamajandusvõtteid kasutades.

Kaitsealal ei ole lubatud biotsiidi, väetise ja taimekaitsevahendi kasutamine. Piirang on põhjendatud, kuna biotsiidi, väetise ja taimekaitsevahendi kasutamine väljaspool põllumaid kahjustab looduslikku tasakaalu, vähendab koosluste liigilist mitmekesisust.

Kaitsealal on keelatud uue maaparandussüsteemi rajamine, mille järgi eeldatavasti ka puudub vajadus.

Ritsike palo puhkemetsas on keelatud telkimine ja lõkke tegemine ettevalmistamata ja kaitseala valitseja poolt tähistamata kohas. Tähistatud ja hooldatud puhkekoht on alal olemas.

Tegevused, mis on keelatud, kui selleks ei ole kaitseala valitseja nõusolekut, on määratud ka vastavalt looduskaitseaduse § 14 lõikele 1: katastriüksuse kõlvikute piiride ja sihtotstarbe muutmine, maakorralduskava koostamine ja maakorraldustoimingute teostamine, detail- ja üldplaneeringu kehtestamine, ehitusteatise kohustusega või ehitusloakohustusliku ehitise ehitamiseks loa andmine, projekteerimistingimuste andmine, ehitusloa andmine ja uue veekogu rajamine, mille pindala on suurem kui viis ruutmeetrit, kui selleks ei ole vaja anda veeluba, ehitusluba ega esitada ehitusteatist.

Kaitse-eeskiri ei reguleeri ujuvvahendiga liiklemist, kalapüüki, jahipidamist ega roo ja adru varumist. Ujuv vahendiga liiklemine on Jõksi järvel keelatud, seega Ritsike palo teed ei kasutata ujuvvahendite transpordiks. Jõksi järv on avalik veekogu, kus kehtivad üldised kalapüügiseadusest ja kalapüügieeskirjast tulenevad nõuded. Jahipidamine kaitseala metsamaal

ei kahjusta kaitseala kaitse-eesmärke. Roogu ja adru ei ole võimalik kaitsealal varuda nende puudumise tõttu.

2.5.3. Tegevuse kooskõlastamine

Kaitseala valitseja ei kooskõlasta tegevust, mis kaitse-eeskirja kohaselt vajab kaitseala valitseja nõusolekut, kui see võib kahjustada kaitseala kaitse-eesmärkide saavutamist või kaitseala seisundit. Kui tegevust ei ole kaitseala valitsejaga kooskõlastatud või tegevuses ei ole arvestatud kaitseala valitseja kirjalikult seatud tingimusi, mille täitmisel tegevus ei kahjusta kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või kaitseala seisundit, ei teki isikul, kelle huvides nimetatud tegevus on, vastavalt haldusmenetluse seadusele õiguspärasest ootust sellise tegevuse õiguspärasuse osas.

Tegevuste kooskõlastamisel saab kaitseala valitseja esitada tingimusi, millega välditakse kaitsealadel majandustegevuse kahjustavat mõju. Vastava kaalutlusõiguse kaudu on võimalik otsida ning leida lahendusi, kuidas või kus taotletud tegevus kaitseala kaitse-eesmärke ja väärtusi ei kahjusta.

3. Menetluse kirjeldus

Ritsike palo kaitseala kaitse-eeskirja avalikustamine toimus 15. jaanuarist kuni 28. jaanuarini 2024. a. Selles ajavahemikus toimus avalik väljapanek Kanepi vallamajas ning Kanepi valla kodulehel aadressil <https://kanepi.kovtp.ee/>. Avalik arutelu toimus 5. veebruaril 2024 kell 15.00 Kanepi vallamaja saalis (Turu põik 1, Kanepi alevik), arutelust võttis osa 6 inimest.

Alljärgnevas tabelis on välja toodud avalikustamise käigus laekunud seisukohad ning nendega arvestamine.

Arvamuse esitaja nimi	Arvamuse kokkuvõte	Menetleja otsus
1. Tiit Põder (25.01.2024)	“Seoses Ritsike palo metsa kohaliku kaitse alla võtmisega, teen ettepaneku täpsemalt välja kirjutada kaitseala kaitse-eeskirjas sõna "raie" tähendus. Et oleks selguse mõttes välja toodud millist tüüpi raie on kaitsealal lubatud. Eeldatavalt on lubatud ainult sanitaarraie, kuivade, vigastatud ja ohtlike puude raiumiseks. See, et uuendusraie on keelatud, on hästi arusaadav”.	Kaitse-eeskirja kohaselt on lubatud kõik raied peale uuendusraie, kuid tuleb täita § 5 (2) seatud tingimusi. Kui neid tingimusi raietel täidetakse, ei saa metsa täius langeda allapoole valikraie jaoks sätestatud piiri (ei teki suuri lagealasid), samuti säilitatakse kõige olulisemad elemendid, mis on vajalikud looduslikule liigirikkusele ja säilitavad puhkemetsa looduslähedase ilme. Lõpptulemusena mets aastakümnete jooksul I rindes

		hõreneb, kuid II rinde, järelkasvu ja alusmetsa liigirikkus tõuseb, samuti säilib kohati praegusest enam kuivanud puid ja lamapuitu
2. RMK (26.01.2024)	„Eelnõu seletuskirjas viitab ekspert, et männid elavad looduslikes kooslustes 200-300 aastaseks. Väide on pädev üksikpuude tasemel, aga seda ei saa laiendada puistu-männiku tasemele. Lisatud fotod 2023.aasta septembrist, mis viitavad ca 130 aastaste mändide juurestiku ulatuslikule juurepessu (Heterobasidion spp.) kahjustustele.	2023.a. torm põhjustas Lõuna-Eesti metsades vaatamata nende vanusele või haigestumusele ulatuslikke kahjustusi ja pigem võib olla rahul, et Ritsike palo metsas on tormimurdu mõõdukalt ja piiritletud aladel. EMU professor Rein Drenkhani ja paljude teiste kirjutistes on üheselt sedastatud, et igasugused raied soodustavad juurepessu säilimist alal, seevastu loodusmetsades juurepess peaaegu puudub rohkete seenanatagonistide tõttu. Järjest enam soovitatakse üle minna segametsade kasvatamisele. Seetõttu puhtmänniku taastamine alal ei oleks nagunii perspektiivne. Samuti selgub R. Drenkhani kirjutistest, et männil põhjustab juurepess puidukahjustusi vaid 20-30cm ulatuses tüvealusel, seega männi-juurepess ei langeta valikraiepuude puidukvaliteeti. Kaitse-eeskirja kohaselt on lubatud kõik raied peale uuendusraie, seega kahjustunud puude eemaldamine on lubatud määral, kuni see pole vastuolus § 5 (2) seatud tingimustega. Samuti on kaitse-eeskirjas lubatud raievõtetega (kohapeal raiejäätmete põletamine

		soodustab samuti noorte mändide kasvu) võimalik tagada maastikuliselt, esteetiliselt ja puhkemajanduslikult väärtusliku metsa jaoks piisav mändide juurdekasv, eesmärgiks ei ole praeguse tiheda männienamusega puistu igavene alalhoid, vaid looduslähedase vaaterikka ja elustikuliselt mitmekesise püsimetsa hoidmine
3. RMK (26.01.2024)	1) kõigil metsa majandamistöodel peetakse kinni linnurahu kuupäevadest Viidatud säte on esitatud n.ö. tavakõnepruugis ja konkreetsete kuupäevadeta. Nõue tuleks esitada täpselt ja konkreetset: " Loomastiku ja linnustiku kaitseks on raiete tegemine keelatud ajavahemikul 15. aprillist 15. juunini."	Ei pea vajalikuks, sest RMK lähtub oma tegevuses Eesti seadustest. Linnurahu kestuse üle käib ühiskonnas pidev debatt ja selle täpsed kuupäevad võivad muutuda või tulevikus võidakse kehtestada ka erisusi näiteks vastavalt rändlindude saabumise ajale või metsa kasvukohatüüpidele. Seetõttu võib tekkida olukord, kus kaitse-eeskiri leevendab oluliselt üldkehtivaid norme. Piirang ei ole ka majanduslikus mõttes kuigi oluline, sest lubatud raievõtted on igati soovitatav läbi viia talvel nii juurepessu vältimiseks kui külastajate ohutust arvesse võttes. Ala on ka talvel hästi ligipääsetav.
4. RMK (26.01.2024)	„3) peened raiejäätmed tuleb koristada ning lubatud on kohapealne põletamine; Raiejäätmeteks loetakse oksad, ladvad, langile jäänud tüvepuit, raietöödega rikunud järelkasv ja alusmets. Millised on „peened raiejäätmed“?	Arvestada. Seejuures tuleb kinni pidada eeskirja nõuetest § 5 (2), sealhulgas näiteks punkt 5) raietel säilitatakse kõik elusad ja surnud männid, nende tüükad ja terviklikud lamapuud, mille tüve diameeter rinnakõrguselt on

	Ettepanek sõnastada punkt 3 valikuna metsaseaduse nõuetest: „ Raiejäätmete koristamise viisidena on lubatud raiejäätmete äravedu, tükeldamine ja laialilaotamine ning põletamine.“	üle 40cm ning elusad kuused ja kuuse lamapuit, mille tüvediameter rinnakõrguselt on üle 50cm. Terviklik lamapuu tähendab puud, mida pole järgatud, millelt pole oksa eemaldatud. Nõude mõte on, et alal säiliks inimeste jaoks esteetiliselt vastuvõetaval kujul kuivavaid ja kuivanud ning kõdunevaid puid, mis on vajalikud loodusmetsaelustiku jaoks. Uuringutest on teada, et puhke- ja loodusmetsades hinnatakse lõikepindadega tüvetükke ning oksahunnikuid väga negatiivselt, samas mõõdukas hulk looduslikke vanu surnud puid mõjub maaliliselt.
5. RMK (26.01.2024)	4) valikraie on lubatud üle 150 aastastes puistutes; Säte, kavandatav valikraie alustamise vanuseline piirang, ei ole õigusaktidest tulenev ja praktikas vajalik. Looduskaitseadus § 31. Piiranguvöönd, sätestab piirangute seadmist: (4) Kaitse-eeskirjaga võib piiranguvööndis seada raielangi suurusele ja kujule ning metsa vanusekoosseisule metsaseaduses sätestatust erinevaid piiranguid ning raie tegemise ajapiiranguid, mis on vajalikud koosluse või sellesse kuuluva kaitsealuse liigi säilimiseks ja elutingimuste parandamiseks. Ettepanek õigusaktidest mittetulenev vanuseline piirang ära jätta ja lähtuda valikraietel looduskaitseaduse lisas 1	Mitte arvestada. Nagu eespool kirjas, on seadusest tulenevalt võimalik seada metsa vanusekoosseisule metsaseaduses sätestatust erinevaid piiranguid. Puistu majandavatavatest aladest kõrgem vanus on põhjendatud, sest Ritsike palo on maastikuliselt, esteetiliselt ja puhkemajanduslikult väärtuslik mets. Selliste metsadena hinnatakse aga nii maastiku kui looduskaitstes ja ka puhkemajanduses kõrgelt eelkõige vanu või järjepidevaid metsi. Metsa pidev uuenemine on tagatud vastavalt eeskirja § 5 (2) tingimustele, vaata ka käesoleva tabeli punkte 1 ja 2.

	toodud nõuetest.	
--	------------------	--

4. Määruse jõustumine

Määrus jõustub kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

5. Vaidlustamine

Määruse üldkorraldusele ehk haldusakti tunnustele vastavat osa on võimalik vaidlustada, esitades halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras kaebuse halduskohtusse. Määruses on üldkorralduse regulatsioon suunatud asja (kinnistu) avalik-õigusliku seisundi muutmisele, hõlmates eelkõige asja kasutamist ja käsutamist reguleerivaid sätteid. Seega vastavad määruses üldkorralduse tunnustele sätted, millest tulenevad kinnisasja omanikule või valdajale õigused ja kohustused on konkreetse kinnisasjaga tihedalt seotud ning puudutavad kinnisasja kasutamist või käsutamist. Halduskohtumenetluse seadustiku § 46 lõike 1 kohaselt võib tühistamiskaebuse esitada 30 päeva jooksul kaebajale haldusakti teatavaks tegemisest arvates ja sama paragrahvi lõike 5 kohaselt kaebuse haldusakti õigusvastasuse kindlakstegemiseks kolme aasta jooksul haldusakti andmisest arvates.